

Kvinnors väg till trygghet och boende

Dokumentation från regional konferens i Göteborg 4 december 2012

Samma rätt att *drömma*

Vi på Länsstyrelsen ska värna om alla kvinnors rätt – utan hänsyn till heder och vandel. Så inleder Landshövding Lars Bäckström konferensen Kvinnors väg till trygghet och boende.

Kvinnor som utsätts för våld, men som också är i ett missbruk. De allra mest utsatta, möts av attityden: ”Du får skylla dig själv”.
– Men inför lagen är vi alla lika och ska ha samma rätt till hjälp. Alla kvinnor och barn ska få den hjälp de behöver för att komma bort från våldet. I vårt län har vi en verksamhet vi kan vara stolta över. Vägen ut! har visat att det verkligen finns en väg ut.

KONFERENSEN ÄR SLUTET på ett projekt som löpt under två år, men också uppstarten på Länsstyrelsens uppdrag att jobba med kompetens och metodstöd regionalt inom området Våld i nära relationer. Dario Espiga, kommunalråd i Göteborg stad, försätter inledningen med att understyrka hur viktigt det är att bemöta de här kvinnorna på rätt sätt.

– Om en kvinna söker hjälp för våld frågar ingen om hon är motiverad. Men om hon är i missbruk är det en fråga man ofta ställer tidigt. De här kvinnorna måste ha samma rätt som alla andra att drömma och att förändra sitt liv. Vi pratar mycket om evidens och det är viktigt, men vi måste också prata om passion, om empati och förståelse – att jag kan göra skillnad. Evidens räcker inte.

I konferensen deltog politiker, chefer och nyckelpersoner inom kommunen, Västra Götalands regionen, andra regionala myndigheter samt idéburna organisationer i Västra Götalands län.

Lars Bäckström,
landshövding

Dario Espiga, kommunalråd i
Göteborg Stad

I konferensen deltog politiker, chefer samt nyckelpersoner från idéburna organisationer.

Kan du så kan jag

Ett tryggt boende behövs för att bearbeta en trasig själ. Kvinnor som levt med missbruk och misshandel under lång tid kan nu få utslussning och behandling hos Vägen ut! kooperativen.

– Ensamheten var min största fiende, säger Marianne Svensson som själv varit ett hopplöst fall.

Det skulle kunna vara din syster, din mamma eller din dotter. På Villa Karin jobbar de som själva varit i missbruk tillsammans med professionella. Att se människan bortom trasiga tänder eller ett oborstat uppträdande är ibland lättare för dem som själva varit i samma situation.

– Vi vill förmedla kraft och hopp. Hur eländigt det är så kan man faktiskt resa sig, säger Lotta

Gustavsson, projektledare på Vägen ut!

Nästan alla som kommer till oss har varit utsatta för våld. Många är mammor, de flesta med mycket sorg i bagaget, därför är det viktigt att de får lång tid att återhämta sig.

Vägen ut! kooperativen består idag av tolv sociala företag och ett konsortium. De har sålt boenden och arbetsträning till kommun och kriminalvård sedan 2002 och kan numera också erbjuda behandling.

Villa Karin är ett halvvägshus med nio platser varav två är jourplatser dit kvinnor i ett aktivt missbruk kan komma akut.

I projektet Kvinnors

“Att det inte är normalt att få stryk för att man säger fel eller att sex föregås av våld.”

väg till trygghet och boende har Vägen ut! kooperativen tillsammans med Social Resursförvaltning förlängt och förbättrat stödet till våldsutsatta kvinnor som varit i missbruk.

– Till oss kommer de mest utsatta. Det är först efter ett tag, när de har hunnit landa och nyktra till, som de inser att livet kan se annorlunda ut. Att det inte är normalt att få stryk för att man råkar säga fel, eller att sex föregås av våld. När kvinnorna förstår att de inte behöver finna sig i detta kommer många tankar och mycket sorg, säger Lotta Gustavsson.

Ibland upplever hon att socialtjänsten har för bråttom med att hänvisa kvinnorna till en egen lägenhet. Som en övergång har Vägen ut! därför tagit fram fem utslussningslägenheter i centrala Göteborg. Boendet är halvkollektivt och tänkt för dem som har arbete eller arbetsträning. Här får också kvinnorna ett intensivt boendestöd upp till åtta timmar i veckan.

– Vi vill undvika att kvinnorna återgår till gamla flyktmönster. Därför är det viktigt att samordna resurserna under lång tid, annars finns det risk att de träffar en ny våldsam man, börjar missbruka igen och att allt börjar om från början. Finns det då barn inblandade blir det en verklig katastrof.

MARIANNE SVENSSON HAR BOTT PÅ utslussningsboendet under nästan två år. Hon återkommer flera gånger till hur mycket gemenskapen har betydelse för henne.

– Först nu är jag reda att bo själv. När man slutat droga är man så ensam och man måste bygga upp ett nytt nätverk från grunden. Har man missbrukat i 35 år, är det inte så lätt att lära sig de sociala koderna igen.

Lotta Gustavsson, Marianne Svensson, Tina Martén och Anette Flyckt från Vägen ut! Foto Isolde Berner.

Anette Flyckt har hittat sin plats på Lärjeåns Café & Trädgårdar. Foto: Thomaz Grahl

TILLSAMMANS MED Anette Flyckt, som också hon är ett fantastiskt exempel på att det går att resa sig efter ett långt missbruk, är numera Marianne anställd inom Vägen ut! Hon jobbar på Le Mat B&B, medan Anette jobbar på Lärjeåns trädgårdar. De tjänar också som goda förebilder för nya kvinnor som kommer till Vägen ut! kooperativen.

– När jag först kom till Villa Karin var jag två skitar hög. Jag drog ned en keps över ögonen och såg ned i backen. Då betydde det allt att mötas av empati och förståelse från någon som själv varit där. Ges man sedan tillfälle att långsamt växa kan man betyda något för andra kvinnor som kommer in, lika rädda, och två skitar höga, säger Anette Flyckt.

Marianne Svensson jobbar nu på Le Mat B&B. Foto: Thomaz Grahl

Att komma in i en arbetsgemenskap så snart som möjligt är en viktig hörnsten för att återanpassa sig efter ett missbruk. Många av dem som kommer till Villa Karin får liksom Marianne och Anette arbete i något av de sociala företagen. Det ger snabbt självkänsla och hopp. Så småningom får också alla möjlighet att själva bli kooperatörer, det vill säga

delägare. Nästa år är det Mariannes tur:

– Att gå från missbrukare till hotellägare hur coolt är inte det?

FÖRUTOM ARBETE och ett tryggt boende behövs det tid och resurser för att bearbeta alla känslor. Det kan vara

“Då betydde det allt att mötas av empati och förståelse av någon som själv varit där.”

svek och utnyttjanden, men också att lära sig leva med att själv ha svikit. Därför är det också angeläget att jobba med relationer och föräldrastöd.

– Det är viktigt att de som är mammor också får lov att vara mammor, säger Tina Martén verksamhetsledare på Villa Karin. Även de som inte klarar av att själva ha vårdnaden om sina barn, kan vara en viktig resurs för dem. När man är en nynykter mamma vill man inget högre än att snabbt få hem sina barn, Samtidigt är det viktigt att inte göra något förhastat, utan att för den skull känna skam och skuld. Ofta är det enklare för oss som själva varit i samma situation, att möta det, än för en socialsekreterare på andra sidan skrivbordet.

På Villa Karin jobbar numera sex personer med behandling, flera av dem har egen erfarenhet av drogmissbruk.

– Blandningen av professionellt utbildade och personer med egenerfarenhet gör att vi når fram till dem vi ska stödja på ett bra sätt, konstaterar Lotta Gustavsson. Vårt samarbete med Social Resursförvaltning i Göteborg är unikt och vi skulle önska att fler myndigheter vågade arbeta tillsammans med det som ofta kallas frivilligsektorn. Vi strävar ju mot samma mål, skillnaden är bara att vi har en annan utgångspunkt.

Villa Karin kommer att arbeta vidare med barnperspektivet och hoppas att snart kunna erbjuda boenden dit mammor med barn kan komma. De har också ett samarbete på gång med Mödra- och barnhälsovårdsteamet i Haga, som vänder sig till mammor med missbruksproblem.

Tolv kooperativ i Göteborg

Vägen ut! kooperativen i Göteborg startade 2002 som ett partnerskap inom EU-programmet Equal - *Från fängelse till socialt arbetskooperativ.*

Deras uppdrag är att skapa vägar in på arbetsmarknaden för dem som står långt utanför. De säljer också boende, behandling och arbetsträning till kriminalvård och socialtjänst.

I dag innefattar de tolv kooperativ med drygt 100 anställda. Här ingår bland annat behandlingshem, halvvägshus, bed and breakfast, kafé, bygg- och fastighetsservice, tryckeri och konsthantverk. Efter tre år som anställd finns det möjlighet att bli delägare i företagen. Vägen ut! kooperativen samarbetar med en rad olika organisationer bland andra: Göteborgs Stad - Social Resursförvaltning, Kriminalvården, Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kris, Föreningen Bryggan och Solrosen.

SOCIALA FÖRETAG

- har som ändamål att integrera människor som står långt från arbetsmarknaden
- skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat sätt
- återinvesterar sina vinster i den egna eller liknande verksamheten
- är fristående från offentlig verksamhet

KONTAKTPERSONER

Vägen ut! kooperativen:

Projektledare Lotta Gustavsson 0708-35 06 63
lotta.gustavsson@vagenut.coop

Social resursförvaltning Göteborg Stad:

Verksamhetschef Marie Larsson
marie.larsson@socialresurs.goteborg.se

Släpp inte taget för fort!

Arbete, tryggt boende och möjlighet att bearbeta personliga problem. Det är avgörande faktorer för att uppnå långsiktig drogfrihet.

Ulla-Carin Hedin har följt Vägen ut! kooperativens verksamhet under tio år och utvärderat deras arbete.

Hur gör man för att återta sina rättigheter som medborgare och få ett värdigt liv efter ett långt missbruk? Det är en av flera frågor Ulla-Carin Hedin försöker ge svar på i sin forskning. Hon är professor vid Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs Universitet och har följt Vägen ut! kooperativen under tio år.

– När en kvinna bestämt sig för att bryta upp är hon väldigt ambivalent, har dåligt självförtroende och är rädd för att samhället inte ska släppa in henne. Den här marginalsituationen sitter i även under behandlingen. Speciellt känsliga är stegen mellan behandling och utslussning och mellan utslussning och eget boende. Därför behöver den här processen ta flera år.

Under de två år som projektet ”Vägar till trygghet och boende” har pågått har 60 procent av kvinnorna som genomgått programmet på Villa Karin bibehållit sin drogfrihet.

– Det är ett gott resultat för de cirka 20 kvinnor som har fullföljt programmet, även om det är lite kort tid för att kunna utvärdera, konstaterar Ulla-Carin Hedin.

HON PEKAR PÅ en rad olika faktorer som är viktiga för att uppnå långsiktig drog-

frihet och som finns inom Vägen ut! kooperativen:

- **Släpp inte för tidigt!** Forskning visar att ju längre behandling desto bättre resultat. På Villa Karin ser det ut så här: 1) Behandling i 3-6 månader.

- 2) Eftervård och utslussning i 6-12 månader. 3) Återhämtning med egen lägenhet och arbetsträning under 2-5 år. Hittills har man inom projektet kunnat följa kvinnorna i 2,5 år.

- **Tryggt boende.** På Villa Karin har man skapat en boendekarriär med utslussningsboende, boendestöd och eftervård.

- **Arbete/praktik/studier** behövs för att skapa en identitet och på sikt bli självförsörjande. Inom Vägen ut! kooperativen försöker man att erbjuda arbete/arbetsträning till dem som varit i behandling.

- **Bearbetning av personliga problem** och relationer för att minska risken för återfall. Föräldrarollen är det speciellt viktigt att arbeta med, inte minst med tanke på barnen. På Villa Karin har man försökt med gruppsamtal, men detta har visat sig vara svårt, därför har man i huvudsak erbjudit individuellt stöd. En ny metod för studiecirkel kommer att prövas under 2013.

- **Gemenskap och meningsfullhet.** Känslan av ett sammanhang och att få god kontakt med personal och andra betyder mycket, samt att ha ett fortsatt nätverk som AA (Anonyma Alkoholister) eller NA (Anonyma Narkomaner).

- **Egen erfarenhet** hos personalen stärker känslan av gemenskap. Tyvärr finns det inte så mycket forskning om vad egen erfarenhet betyder för återhämtning.

- **Samordning** av resurser och samverkan mellan myndigheter för att ge så bra vård som möjligt.

“När en kvinna bestämt sig för att bryta upp är hon väldigt ambivalent, har dåligt självförtroende och är rädd för att samhället inte ska släppa in henne.”

Ulla-Carin Hedin, professor vid Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs Universitet.

Våga vara mindre fyrkantig

Det kan vara jag som behöver hjälp i morgon, svarar Karin Johnsson på frågan om vad som driver henne. Idag är hon pensionär och kan se tillbaka på ett trettioårigt arbetsliv inom narkomanvården. – Vägen ut! kooperativen är mitt hjärtebarn!

Det började som ett EU-projekt för drygt tio år sedan. Idag har det vuxit till att innefatta tolv sociala företag. Karin Johnsson, tidigare enhetschef på Behandlingsenheten på Social Resursförvaltning, är en av eldsjälarna bakom det mångåriga samarbetet med Vägen ut! kooperativen, där personal från kommunen arbetar ihop med personal som har egen erfarenhet av missbruk.

– Det unika är att vi hela tiden har arbetat tillsammans på golvet, säger Karin Johnsson. Inom

alla våra projekt har det funnits folk från Social Resursförvaltning ute på Vägen ut! kooperativen. De har funnits där för att stötta personalen och för att ge socialtjänsten ett ansikte.

“Jag är tacksam över möjligheten att få gå utanför ramarna och vara lite mindre byråkratisk.”

Hon berättar att det ofta finns en stor misstro för myndigheter hos dem som behöver hjälp. Att de får legitimitet genom personer som själva har varit i samma situation betyder mycket för att skapa förtroende.

– När vår kunskap och deras erfarenhet kompletterar varandra kommer vi bra mycket längre än vad vi gör på

var sitt håll, konstaterar Karin Johnsson.

Men hon menar också att det kan ta tid att hitta formerna för ett samarbete. Till en början visste de inte riktigt vad de ville uppnå eller hur det skulle gå till.

– Våra ansökningar var väl inte upplagd precis på det sätt som jag som kommunal tjänsteman är van vid. Men vi trodde på vår idé och fick möjligheten att pröva oss fram.

Därför vill hon gärna förmedla till andra att allt inte behöver vara så fyrkantigt och att man ibland måste våga hitta nya vägar för att nå fram.

NUMERA HAR HON LÄMNAT över ansvaret på Behandlingsenheten till Gregory McDermott och hon hoppas att samarbetet med Vägen ut! kooperativen kommer att fortlöpa och utvecklas. Hon berättar att deras arbete där har banat väg för ett nytt samarbete mellan narkomanvården och Kris, Kriminellas revansch i samhället.

– Jag har genom hela mitt yrkesliv försökt att jobba väldigt nära människor och jag är tacksam över möjligheten jag har haft att få gå utanför ramarna och vara lite mindre byråkratisk. För den skull får vi aldrig glömma att vi står i en makt-position och vara lyhörd för vad den signalerar till andra. Jag har alltid känt en äkta ödmjukhet för att ha blivit inbjuden till Villa Karin och till Kris där så många har en så negativ bild av oss på socialtjänsten.

Karin Johnsson, tidigare enhetschef, Social resursförvaltning, Göteborg Stad.

När vi väljer att blunda

Drogberoende, hemlösa, fångar eller psykiskt sjuka syns sällan i statistiken. Ingrid Lander har ägnat sin forskning åt att tolka utanförskap.

– Jag vill synliggöra de maktstrukturer som finns i mötet mellan socialt utsatta och myndighetspersoner.

Vem bryr sig om en hemlös kärring? Ingrid Lander börjar sitt föredrag med en bild av en kvinna som sitter framåtlutad på en trottoarkant. Påbyltad, omringad av påsar och med en flaska i handen.

– Jag älskar den här bilden, säger Ingrid Lander. Den är en brutal påminnelse om hur vi väljer att blunda för de här människornas levnadsförhållande.

Hon är forskare och kriminolog vid Stockholms universitet och har framförallt studerat kvinnors utanförskap och kriminalitet. I sin avhandling ”Den flygande maran” från 2003 följde hon under 2,5 år åtta narkotikabrukande kvinnor i deras vardag. I dag, drygt tio år senare, gör hon en uppföljning av den och fördjupar sig framförallt i hur deras levnadsförhållande sett ut efter avslutat fältarbete.

– Vad är normalt? frågar sig Ingrid Lander och fortsätter:

– Det är genom avvikelserna vi definierar vad som är normalt och onormalt. I vår föreställningsvärld är det män som begår brott, medan kvinnor ses som offer. Därför orkar vi inte heller se vidden av den hemlösa

Ingrid Lander, kriminolog vid Stockholms universitet.
Foto: Sofia Wikman J.

kvinnans utsatthet utan blundar och går förbi.

Socialt exkluderade personer som fångar, psykiskt sjuka, drogberoende, hemlösa eller papperslösa, ses inte som ideala brottoffer. Ett idealt brottoffer skulle i sammanhanget vara en värnlös person som ägnar sig åt en legitim handling och blir utsatt för brott av en stark, ond person. Exempelvis en äldre kvinna som blir överfallen när hon rastar sin hund, en förmiddag i ett villaområde.

– Problemen med den vardagliga synen på brottoffer är att gärningspersonen och offret görs till motpoler, där den ena är ond och den andre är oskyldig. Program som *Efterlyst* förstärker bilden av svart och vitt. Men vad händer om offret också är en gärningsperson?

FORSKNING VISAR ATT det är de redan utsatta som också är de troligaste brottsoffrena. Av socialbidragstagare riskerar exempelvis nästan 20 procent att utsättas för våld och hot, medan motsvarande siffra är 3 procent för ”vanliga” personer. En studie om missbrukande kvinnor visar att 77 procent utsatts för våld. I över hälften av fallen är förövaren en nuvarande eller tidigare partner.

– Och då är det inte en örfil det handlar om – det uppfattar ofta inte ens de här kvinnorna som våld – utan större övergrepp som hot, slag, isolering i hemmet eller sexuellt våld, berättar Ingrid Lander.

I studien ”Den flygande maran” var samtliga åtta missbrukande kvinnor utsatta för brott och hon blev medveten om hur dessa kvinnors toleransnivå skiljer sig från den gängse. Att bli utsatt för våld i hemmet, eller att någon stjal

“Hade Lena varit väletablerad, hade hon säkerligen blivit annorlunda bemött. Varför fokuserar man här på missbruket och inte på våldet?”

ens saker, är sådant ”man får räkna med” och knappt värt att nämna.

INGRID LANDER FORSÄTTER att berätta om Lena, ett autentiskt fall, och en av kvinnorna i hennes avhandling:

Lena bor med sina tre barn i en lägenhet som hon hyr av socialtjänsten. Hon har dagligen inbokade besök hos socialtjänst och öppenvård för stödsamtal. Tidigare har hon haft en AMU-tjänst. Hon lever ihop med en blandmissbrukare i en våldsfylld relation. Lena försöker att inte droga, men faller tillbaka då och då för att stå ut. En kväll kommer kulmen med hot och slag. Lena ser till att hennes barn hämtas av hennes föräldrar och själv uppsöker hon psykakuten. På psykakuten skickas Lena hem med två sobril. Väl hemma kommer mannen tillbaka. Våldet fortsätter tills Lena lyckas köra ut honom. Dagen efter kommer socialtjänsten på besök. De undrar varför Lena inte kommit på sin avtalade tid? Lena missar fler möten och barnen omhändertags. Lena återfaller i missbruk och vräks slutligen.

– Det här är ingen ovanlig händelse, säger Ingrid Lander. Varför dokumenterade varken

läkaren eller socialtjänsten Lenas skador?

Hade Lena varit väletablerad, hade hon säkerligen blivit anorlunda bemött. Varför fokuserar man här på missbruket och inte våldet?

Ingrid Lander visar på en rad faktorer eller maktförhållanden som kan ha påverkat:

1. Lena är inte som vi. Hon uppfyller inte den föreställning vi har om hur en kvinna ska vara – av den normativa feminiteten. 2. Hon är drogberoende och har på så sätt själv försatt sig i den här situationen. 3. Hon är medelålders, hade hon varit yngre hade hon antagligen blivit mer omhändertagen. Hade hon varit äldre hade hon å andra sidan ansetts som ett hopplöst fall. 4. Hennes funktionalitet: Lena har ADHD, är kraftigt överviktig och har dåliga tänder.

– Alla de här faktorerna kan ha påverkat läkaren och socialtjänsten att handla på det sätt de gjorde.

Därför är viktigt att synliggöra de raster genom vilka vi ser och agerar samt att kritisk granska den norm vi utgår ifrån, säger Ingrid Lander.

Vem gör jag mig till i mötet med klienten? Och vem gör jag klienten till i mötet med mig?

Hon påpekar att våldsutsatta narkotikaberoende kvinnor är den enda grupp i samhället som måste prestera något för att få hjälp: ”Om du bara slutar med missbruket ordnar nog det andra sig också”.

– Under pågående missbruk finns få instanser att vända sig till, i synnerhet på mindre orter. Därför måste behovet lyftas så att det inte enbart blir en fråga för kommunerna och riskerar att skäras bort i olika sparbetning.

” Samhällsproblem har en otrevlig vana att jämt liksom tränga sej på

det gäller att blunda för allt man är värd och försöka att inte förstå ”

Nationalteatern, ur ”Speedy Gonzales”.

Undvik stuprörstänket

Carin Götblad uppmanar dem som möter våld i nära relationer att se till helheten.

– Lyft telefonluren och fråga om du undrar hur polisen eller socialtjänsten jobbar! Vänta inte på att jag ska göra en checklista.

Under två år har Carin Götblad regeringens uppdrag att samordna våld i nära relationer. Hon börjar med att berätta att hon får ungefär 25 inbjudningar i veckan till konferenser och seminarier, och att hon därför ofta tvingas att tacka nej.

– Men våldsutsatta kvinnor som har ett eget missbruk, är en så utsatt grupp som syns alltför lite. Därför ville jag absolut komma hit.

Hon berättar att hon själv varit ensamstående tonårsmamma och minns hur det var att känna sig utsatt. Att sakna pengar och position.

– Det är inget att skämmas över. Många har egna erfarenheter och vet hur det känns att bli bemött av fördomar och tron att bara för att man har ett problem har man också flera. Därför ska vi utveckla vår fingertoppskänsla i mötet med extra utsatta grupper, vi ska inge hopp och bemöta alla människor som lika värda.

I sitt uppdrag kommer Carin Götblad att lyssna på myndigheter, kommuner, landsting och organisationer för att se hur de kan öka effektivitet, kvaliteten och

inte minst långsiktigheten i arbetet mot våld i nära relationer. Hon kommer också att se över vilket stöd och skydd det finns för brottsoffer och hur det kan utvecklas.

– Mitt viktigaste budskap är att samverka, eller samplanera, som jag föredrar att kalla det. Ibland riskerar det att bli för mycket prat och för lite verkstad. Vi behöver oftare sitta runt samma bord och planera insatserna tillsammans.

NYLIGEN HAR HON varit på ett studiebesök i Nicaragua. Där blev hon imponerad av hur effektivt hjälpen är organiserad, trots att det är ett fattigt land som har stora problem med kriminalitet och våld.

– För utsatta personer finns sextio så kallade Comisarias – enkla byggnader med en ingång – där finns läkare, åklagare, socialsekreterare och frivilligorganisationer. De gör hela utredningen, och det går snabbt!

Hon fortsätter att berätta hur frivilligorganisationerna i Nicaragua knackar dörr och frågar om folk vet att de kan få hjälp och var de kan vända sig.

– Vi måste prata mycket mer om våld, konstaterar Carin Götblad. Problemet är så komplext att det kräver att vi är offensiva och gör saker tillsammans. Vi tror att vi skrämmer folk om vi pratar om våld. Det måste vi ändra på. Därför måste det också finnas rutiner för vad man ska göra när

Carin Götblad, regeringens samordnare för Våld i nära relationer.
Foto: Elisabeth Ohlson Wallin

“ Vi måste prata mycket mer om våld, konstaterar hon. Problemet är så komplext att det kräver att vi är offensiva och gör saker tillsammans. “

man misstänker våld, exempelvis inom hälso- och sjukvården, i skolan eller på akuten.

– Vet man inte vad man ska göra om ett barn blir slaget, tittar man lättare bort och låtsas som om man inte ser, trots att vi vet att det finns ett samband mellan kriminalitet och våld under uppväxten.

Hon berättar att hon tänkt mycket på hur brottsförebyggande insatser ska se ut för dem som slår sina nära, men att bara hårdare straff inte hjälper. Därför önskar hon att de som har problem i större utsträckning själva skulle våga söka hjälp för sin aggressivitet.

– Idag kan man säga att man är nykter alkoholist utan att skämmas. Det kunde man inte för 20 år sedan, men det har ändrat sig exempelvis genom att kända personer har berättat om sitt missbruk och att arbetsgivaren har fått ett större ansvar att rehabilitera. Men det är fortfarande fullständigt otänkbart att på sitt jobb säga: ”Jag är en person som slår, men jag går i behandling för det”.

Därför poängterar Carin Götblad att det finns två viktiga saker att jobba med, dels att det är fullständigt oacceptabelt att slå någon annan, dels att få bort skammen och skulden kring att söka hjälp för sin aggressivitet.

– Misshandel i nära relationer är ett komplext och svårt problem där det är lätt att saker faller mellan

stolarna. Hjälp mig därför att bedriva kamp mot struprören och mot byråkratin, så att det istället blir mer handling och lättare att kroka ihop mellan myndigheterna.

DEN SISTA JUNI 2014 ska Carin Götblad redovisa sitt uppdrag för regeringen. Då kommer hon också att lägga fram förslag på förbättringar inom området.

– Ett problem jag har uppmärksammat är att det finns för få skyddade boenden för kvinnor med missbruksproblem och att dessa kvinnor ibland möts med attityden ”skyll dig själv”.

– Vad är det för dumheter? fotsätter hon uppbragt. Vi måste hitta en form och en infrastruktur där det sitter multiprofessionella människor som jobbar med långsiktiga insatser. Själva ska jag börja med att samla ett femtontal generaldirektörer och diskutera. Vill man uppnå långsiktigt hållbara förändringar måste man börja med högsta nivån innan man kan gå nedåt.

Fakta: Carin Götblad

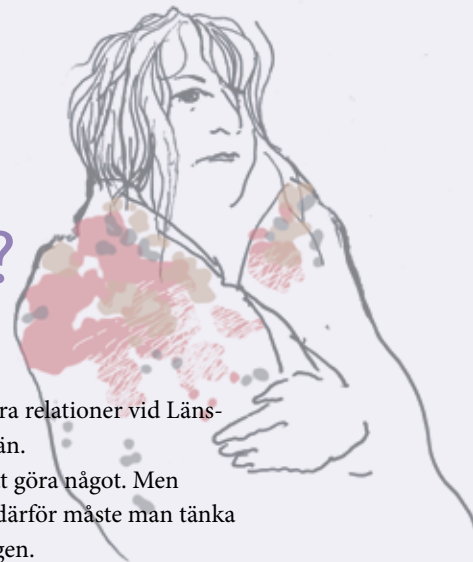
Ålder: Född 1956

Bor: Stockholm och Visby.

Familj: Sambo, son, tre barnbarn.

Karriär i korthet: Förskollärare, polis och jurist. Länspolismästare i Stockholm 2003-maj 2012 och på Gotland 2008-maj 2012. Blev utsedd till Årets Chef 2007 och Årets Ledare 2008.

Det är skillnad på slagna och slagna – hur går vi vidare?

Kvinnor i missbruk har samma rätt att få hjälp när de är utsatta för våld som vem som helst. Länsstyrelsen har mellan 2012-2014 regeringens uppdrag att tillhandahålla kompetens- och metodstöd inom området våld i nära relationer. Medan Socialstyrelsen jobbar nationellt med samma uppdrag, kommer Länsstyrelsen regionalt att stötta kommuner och ideella organisationer.

I uppdraget ingår att uppmärksamma särskilt utsatta grupper som kvinnor med missbruksproblem. Enligt socialtjänstlagen 5:11 måste kommunerna erbjuda stöd för våldsutsatta kvinnor. Men i dagsläget finns det få verksamheter som också kan erbjuda hjälp till kvinnor i ett pågående missbruk.

– Därför vill vi inspirera kommunerna och peka på goda exempel på hur exempelvis Vägen ut! kooperativen arbetar, säger Katarina Björkgren som är utveck-

lare inom området Våld i nära relationer vid Länsstyrelsen Västra Götalands län.

– Vi vill visa att det går att göra något. Men problemet är komplext och därför måste man tänka bortom den traditionella vägen.

LÄNSSTYRELSEN KOMMER ATT fortsätta sitt uppdrag genom att bjuda in till dialogmöten, arrangera utbildningar, informera och jobba med metodstöd. Målgruppen är politiker, chefer och nyckelpersoner inom kommuner och Västra Götalandsregionen samt ideella organisationer inom Västra Götalands län.

Kontaktperson:

Katarina Björkgren

Utvecklare, Våld i nära relationer

Länsstyrelsen Västra Götalands län

070-660 13 41

katarina.bjorkgren@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

Vill du veta mer?

Skylla sig själv - utbildningsmaterial om våld mot kvinnor med missbruks- eller beroendeproblematik, Socialstyrelsen 2011.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-10-1>

Den flygande maran, Ingrid Lander (2003) En studie om narkotikabrukande kvinnor i Stockholm, Kriminologiska institutionen – avhandlingsserie nr 11.

www.diva-portal.org/smash/get/diva2:198985/FULLTEXT01

Mäns våld mot missbrukande kvinnor – ett kvinnofridsbrott bland andra, Carin Holmberg, Goldina Smirthwaite, Agneta Nilsson. Mobilisering mot narkotika, Rapport 2005:8.

Kvinnors väg till trygghet och boende – utvärdering av Ulla-Carin Hedin. Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet, 2012.

www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

www.socialresursextranat.goteborg.se • www.vagenut.coop

www.valdinarelationer.se – västsvensk portal om våld i nära relationer för yrkesverksamma och utsatta. Ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen, Göteborg Stad och Länsstyrelsen Västra Götaland.

www.kvinnofridslinjen.se – nationell stödtelefon drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid på uppdrag av regeringen

www.vagenut.coop – Vägen ut! kooperativens hemsida